

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/10309,Sledztwo-w-sprawie-smierci-general-a-Wladyslawa-Sikorskiego.html>
01.03.2026, 18:13

Strona znajduje się w archiwum.

Śledztwo w sprawie śmierci generała Władysława Sikorskiego

W dniu 3 września 2008 r. Instytut Pamięci Narodowej – Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach wszczęła śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej polegającej na spowodowaniu niebezpieczeństwa katastrofy w komunikacji powietrznej w dniu 4.07.1943 r. w Gibraltarze w celu pozbawienia życia premiera i Naczelnego Wodza Sił Zbrojnych RP generała Władysława Sikorskiego, przez co doszło do katastrofy samolotu „Liberator” Mk II nr ew. AL 523 należącego do 511 dywizjonu brytyjskich Królewskich Sił Powietrznych, w wyniku czego śmierć ponieśli generał Władysław Sikorski i towarzyszący mu obywatele RP: Zofia Leśniewska, gen. bryg. Tadeusz Klimecki, płk. dypl. Andrzej Marecki, por. mar. Józef Ponikiewski, Adam Kułakowski oraz Jan Gralewski, tj. o przestępstwo z art. 225 § 1 i 215 § 1 kodeksu karnego z 1932 r. w zw. z art. 2 pkt 1 ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 1998 roku Nr 155 poz. 1016 z późn. zm.). Podstawą wszczęcia tego śledztwa jest zachodzące od chwili zaistnienia katastrofy do dnia dzisiejszego, uzasadnione podejrzenie przestępczego jej spowodowania, które to działanie nie stanowiło przedmiotu żadnego postępowania prowadzonego przez organy ścigania państwa polskiego, jak i innych państw.

Do chwili obecnej jedynymi oficjalnymi dokumentami ustalającymi okoliczności śmierci generała Władysława Sikorskiego w dniu 4.07.1943 r. w Gibraltarze są: komunikat brytyjskiego Ministerstwa Lotnictwa wydany w dniu 21.09.1943 r. na podstawie raportu z prac komisji badania wypadków lotniczych, analizującej sprawę wypadku samolotu typu Consolidated „Liberator” Mk II nr ew. AL 523, należącego do 511 dywizjonu brytyjskich Królewskich Sił Powietrznych, którym leciał gen. Władysław Sikorski, oraz dochodzący do odmiennych wniosków komunikat wydany przez Inspektorat Polskich Sił Powietrznych pod koniec listopada 1943 r., nie wykluczający dokonania sabotażu.

Wątpliwości co do przyczyn i przebiegu katastrofy w/w samolotu wysnuto również po analizie treści szeregu publikacji różnych autorów polskich i zagranicznych, których

przedmiotem była katastrofa tego samolotu.

Po dokonaniu analizy treści tych źródeł i podnoszonych w nich zastrzeżeń co do faktycznego przebiegu wydarzeń w Gibraltarze w dniu 4.07.1943 r., jak również faktu wcześniejszych awarii samolotów przewożących gen. Władysława Sikorskiego oraz wątpliwości co do wiarygodności oficjalnie stwierdzonych przyczyn ich zaistnienia, uznać należy, że zachodzą przesłanki do postawienia hipotezy, że śmierć generała Władysława Sikorskiego była efektem spisku na jego życie.

Przedstawione w źródłach fakty, oceniane w kontekście panującej w tym czasie sytuacji polityczno-militarnej, mogą prowadzić do wniosku, że jedną z przypuszczalnych wersji zdarzenia było dokonanie zamachu na polecenie ówczesnych władz ZSRR, a śmierć gen. Sikorskiego i towarzyszących mu osób była efektem popełnienia czynu wypełniającego znamiona przestępstwa ściganego na podstawie obowiązującego ówczesnie kodeksu karnego z 1932 r. przez przepisy art. 225 § 1 i art. 215 § 1 oraz wypełniającego jednocześnie znamiona zbrodni komunistycznej w znaczeniu przepisu art. 2 ust 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 1998 roku Nr 155 poz. 1016 z późn. zm.)

Zweryfikowanie więc wątpliwości co do rzeczywistego przebiegu wspomnianej katastrofy i katagoryczne ustalenie, czy fakt jej zaistnienia spowodowany był popełnieniem czynu zabronionego, jak również ustalanie wszystkich okoliczności śmierci gen. Władysława Sikorskiego i towarzyszących mu osób, możliwe jest w chwili obecnej tylko i wyłącznie w ramach śledztwa, a w szczególności w drodze przesłuchania w charakterze świadka żyjących nadal osób posiadających informacje istotne dla odtworzenia jej przebiegu, oraz pozyskania dostępnej dokumentacji archiwalnej dotyczącej tego zdarzenia.